

Motion om fler tillfällen för mänskliga möten och sociala interaktioner

Motion av Liliane Åkerlund (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Liliane Åkerlund (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären föreslår att berörda nämnder ges i uppdrag att utreda möjligheten att installera vänskapsbänkar i parker eller på andra lämpliga platser för att främja sociala interaktioner.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret lyfter att det inom staden pågår arbete för att möjliggöra fler möten mellan människor, i offentliga rum genom platsaktivering på olika sätt.

Trafiknämnden ser att ett eventuellt projekt med vänskapsbänkar skulle kunna initieras av socialtjänsten och äldreomsorgen, samordnades centralt i staden och tillsammans med Region Stockholm.

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget och anser att ett eventuellt införande bör samordnas av trafikkontoret samt att bänkarna bör föras in i stadens möbelprogram för en enhetlig utformning över staden.

Järva stadsdelsnämnd bedömer att vänskapsbänkar skulle kräva en utformning och skyltning som kräver resurser och menar att pågående insatser inom platsaktivering i stadsdelsområdet kan möta det behov motionären identifierat på ett mer effektivt vis.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att vänskapsbänkar kan vara ett trevligt inslag i stadsmiljön, att de har potential att motverka ofrivillig ensamhet samt att arbetet bör samordnas av trafikkontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholm ska vara en medmänsklig stad där människor känner sig trygga att vistas i det offentliga rummet oavsett bakgrund, identitet eller åsikter. Sverigedemokraterna bidrar tyvärr inte till detta genom sitt misstänkliggörande av människor med utländsk härkomst, ifrågasättande av islamofobi som företeelse, förlöjligande av sagostunder med dragqueens med mera.

Den rödgröna majoriteten arbetar aktivt med en rad olika åtgärder för att göra Stockholm till en tryggare, trevligare och mer levande stad med större plats för människor.

Bilaga

Motion om fler tillfällen för mänskliga möten och sociala interaktioner, dnr KS 2025/166-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 20 augusti 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen tillstyrks.
2. Därutöver anföra följande:

Genom att införa vänskapsbänkar i stadens parker och offentliga miljöer skapas enkla men effektiva möjligheter för människor att mötas, samtala och bygga gemenskap i vardagen. Det är ett lågkostnadsinitiativ med potentiellt stor samhällsnytta, inte minst för äldre och andra grupper som riskerar social isolering.

Ärendet

Liliane Åkerlund (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären föreslår att berörda nämnder ges i uppdrag att utreda möjligheten att installera vänskapsbänkar i parker eller på andra lämpliga platser för att främja sociala interaktioner. Motionären anser att det är viktigt att värdesätta och främja mänskliga möten och sociala interaktioner i en allt mer digital värld.

Bänkarna kan placeras i parker eller andra lämpliga platser och fungera som inbjudande platser för att samtala, dela erfarenheter och bygga relationer. Genom att skapa miljöer där människor känner sig bekväma nog att stanna en stund och prata med varandra kan samhällsbanden stärkas, nya vänskaper uppmuntras, ensamhet bekämpas och en livsstil präglad av gemenskap, öppenhet och tillhörighet främjas.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens offentliga rum ska vara attraktiva, trygga och tillgängliga för alla stockholmare. Psykisk ohälsa är ett stort folkhälsoproblem i Sverige och det finns behov av att utveckla arbetet med förebyggande insatser.

Vänskapsbänkar

Vänskapsbänkar är ett koncept som finns i fler länder samt i ett flertal kommuner i Sverige. Konceptet skiljer sig åt mellan länder och kommuner, men i Sverige är bänkarna oftast tänkta att uppmuntra samtal mellan människor och utgör ofta en del av kommunernas arbete för att främja psykisk hälsa och social inkludering. Bänkarna är gula och har oftast placerats i den offentliga miljön - på gator, parker och torg.

Arbete i den offentliga miljön

I stadens framkomlighetsstrategi konstateras att staden behöver skapa fler ytor där människor vill dröja sig kvar och som underlättar mänskliga aktiviteter. Stadsdelsnämndernas strategiska arbete med utformning och innehåll i parkerna återfinns i respektive parkplan och parkerna är viktiga för att skapa och förstärka sociala värden. Staden arbetar även med platsaktivering som bidrar till att stockholmare kan samlas kring trevligt utformade platser och aktiviteter. Platsaktiveringen ger möjlighet till nya möten och samtal.

Stadsledningskontoret vill framföra att om vänskapsbänkar ska införas i staden behöver det ske i samverkan mellan flera av stadens facknämnder och

stadsdelsnämnderna samt inkluderas i det stadsövergripande möbelprogrammet som ger förutsättningar för att skapa en enhetlig stadsbild.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen av Liliane Åkerlund (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret instämmer i vikten av att skapa städer för människor, där de offentliga rummen uppmuntrar till sociala interaktioner. I stadens framkomlighetsstrategi konstateras att staden behöver skapa fler ytor där människor vill dröja sig kvar och som underlättar mänskliga aktiviteter. När fler människor möts i vardagen ökar den sociala interaktionen och ensamheten motverkas. Trafikkontoret har de senaste åren arbetat på olika sätt för att skapa en tryggare, trevligare och mer levande stad, med större plats för människor.

Vänskapsbänkar finns i olika utföranden och fungerar på lite olika sätt i olika städer. Gemensamt är att bänkarna målas i utmärkande färger och fungerar som ett sätt att främja psykisk hälsa.

I Sverige finns vänskapsbänkar i flera kommuner. Helsingborg lanserade år 2021 ett projekt med åtta gulmålade bänkar runt om i staden. Bänkarna är till för alla och ska uppmuntra till samtal mellan människor som på olika sätt vill sätta ljuset på psykisk ohälsa. Det finns också vänskapsbänkar ibland annat Strängnäs och Malmö.

Som kontoret förstått det är vänskapsbänkarna en del i dessa kommuners arbete med att främja psykisk hälsa, till exempel med syfte att motverka ensamhet och förebygga suicid. Kunskapsspridning och kommunikation är en stor del i projekten med Vänskapsbänkarna. Förutom skyltar på bänkarna har kommunerna ofta skapat en webbsida. På webbsidan finns samlad information om till exempel hur man inleder samtal, hur man pratar med någon som mår dåligt samt länkar till andra webbplatser och stöddlinjer för den som behöver hjälp. Skyltarna på bänkarna har ofta en QR-kod som leder till webbsidan.

Kontoret ser att ett eventuellt projekt med Vänskapsbänkar skulle kunna initieras av t.ex. socialtjänsten och äldreomsorgen som har psykisk hälsa och prevention som en del av sitt uppdrag. Kontoret tror att det skulle vara lämpligt att frågan i så fall samordnades centralt i staden och kanske även tillsammans med Region Stockholm, särskilt med tanke på de kommunikationsinsatser som krävs.

I andra kommuner har bänkarna placerats på gator, torg och i parker men även inomhus i kommunens offentliga lokaler. Skulle Stockholms stad välja att ta fram Vänskapsbänkar på liknande sätt som andra kommuner har gjort deltar kontoret gärna i arbetet med att hitta lämpliga platser för att placera ut vänskapsbänkarna på de gator, torg och kommuncentrala parker som trafiknämnden ansvarar för.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översänder det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har tagit del av exempel från andra kommuner där det finns så kallade vänskapsbänkar. Dessa ges en färg som sticker ut och på kommunens hemsida finns information om syftet med bänkarna och var de är placerade. Förvaltningen anser att vänskapsbänkar vore ett trevligt inslag i stadsmiljön i Bromma och att de har potential att motverka ofrivillig ensamhet.

Vidare anser förvaltningen att ett eventuellt införande av vänskapsbänkar i Stockholm bör samordnas av trafikkontoret samt att bänkarna bör föras in i stadens möbelprogram. Detta för att få en enhetlig utformning över staden.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i motionärens ambition om att skapa möjligheter till sociala möten i den yttre miljön.

Förvaltningen kan konstatera att utplacering av bänkar skulle kräva resurser. Det framgår inte av motionen om bänkarna ska vara en permanent installation. Om så är fallet behöver bänkarna inkluderas i möbelprogrammet (vid nya inköp) samt uppdatering av skyltmanualer. Förvaltningen bedömer att konceptet vänskapsbänkar skulle kräva en utformning och någon form av skyltning för att informera om ambitionen om ny gemenskap och möjlighet att hitta nya vänner. Förvaltningen ser då att en sådan utformning och underhåll av skyltar kommer kräva resurser. Tillfällig gestaltning behöver också någon form av beskrivning och kommunikationsinsats.

Förvaltningen menar att arbete redan görs för att skapa gemenskap i stadsdelsområdet genom att aktivera platser. Platsaktivering bidrar till att medborgare kan samlas kring trevligt utformade platser och de aktiviteter som erbjuds på platsen bidrar till kontakt och möjlighet till nya möten, samt samtal. Förvaltningen kommer under året att utveckla arbetet med platsaktivering. Perspektivet att främja mänskliga möten och sociala interaktioner kommer finnas med i det strategiska arbetet och inkluderas även i torg- och parkprojekt. De insatser som genomförs med platsaktivering anser förvaltningen kan möta det behov motionären identifierat på ett mer effektivt sätt, både vad gäller insatsens genomslag och vad gäller resurser

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens strategiska arbete med utformning och innehåll i våra parker lyfts fram i Parkplan Skarpnäck. Parkerna är viktiga för att skapa och förstärka sociala värden. Det stadsövergripande möbelprogrammet pekar ut riktlinjer vid möblering av nya gator, platser och parker samt vid upprustning av befintliga miljöer. Här finns förslag för soffor, bänkar, skräpkorgar och cykelställ. Programmet ger förutsättningar för att skapa en väl sammanhållen helhet och en enhetlig stadsbild. Vänskapsbänkar är ett koncept som finns i Zimbabwe, Kanada samt i fler kommuner runtom i Sverige, bland annat Linköping, Malmö och Borlänge. Bänkarna är en del av kommunernas arbete med att förebygga psykisk ohälsa och suicid. Dessa ges en färg som sticker ut och på kommunens hemsida finns information om syftet med bänkarna och var de är placerade. Förvaltningen anser att vänskapsbänkar kan vara ett trevligt inslag i stadsmiljön och att de har potential att motverka ofrivillig ensamhet. I en stor stad som Stockholm bör dock arbetet samordnas av trafikkontoret och bänkarna i så fall finnas med i möbelprogrammet för att få en enhetlig utformning över staden.